

2005 kryterium	2005 wskaźnik	2013 wskaźnik	2013 kryterium
<p>6.1. Należy dokonać pełnej oceny oddziaływania planowanych i prowadzonych prac leśnych na środowisko i uwzględnić ją w systemie gospodarowania, stosowanie do skali oraz intensywności działań gospodarczych jak i do stopnia unikalności zasobów, na które wywierany jest ten wpływ. Wpływ prac leśnych powinien być oceniony zarówno na poziomie całego krajobrazu jak i z perspektywy danego obszaru, na którym bezpośrednio prowadzi się działania gospodarcze. Ocena oddziaływania na środowisko powinna być dokonana zanim podjęte zostaną działania zakłócające stan tego środowiska.</p>	<p>6.1.1.Podczas planowania działań gospodarczych w lesie wykonuje się ocenę ich wpływu na środowisko, która odbywa się na etapie planowania i przed podjęciem działań gospodarczych w lesie. W planach uwzględnia się odpowiednie środki łagodzące negatywne skutki działań gospodarczych.</p> <p>Bierze się pod uwagę możliwy wpływ na środowisko przyrodnicze, wartości krajobrazowe</p>	<p>6.1Ocena oddziaływania gospodarki leśnej na środowisko jest przeprowadzana w sposób odpowiedni do jej rozmiaru, intensywności oraz do stopnia unikalności zasobów, na które wywierany jest ten wpływ. Ocena wpływu gospodarki leśnej jest prowadzona w kontekście całego krajobrazu jak również z uwzględnieniem danego obszaru, na którym bezpośrednio prowadzi się działania gospodarcze. Ocena oddziaływania na środowisko jest opracowana zanim podjęte zostaną działania potencjalnie zakłócające stan tego środowiska na etapie sporządzania odnośnych planów.</p>	<p>6.1.1.Podczas planowania działań gospodarczych w lesie uwzględnia się ocenę ich wpływu na środowisko, która odbywa się na etapie planowania i przed podjęciem działań gospodarczych w lesie. Ocena uwzględnia wszelkie opublikowane opracowania specjalistyczne</p> <p>6.1.2. W planach uwzględnia się odpowiednie środki łagodzące negatywne skutki działań gospodarczych</p>
	<p>6.1.2.W terenie stosuje się środki mające na celu zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko działań gospodarczych w lesie, np. wilgotne typy gleb powinny być traktowane ze szczególną troską by uniknąć ich uszkodzenia, nie prowadzi się prac na terenach siedliskowych ptaków w okresie lęgowym.</p> <p>Sposób prowadzenia</p>		<p>6.1.3.W terenie stosuje się środki mające na celu zmniejszenie lub wyeliminowanie negatywnego wpływu działań gospodarczych na środowisko leśne w wilgotnych typach siedliskowych lasu</p> <p>6.1.4Wilgotne, bagienne i łęgowe typy siedliskowe lasu (i ich wyżynne i górskie odpowiedniki) są traktowane ze szczególną troską, polegającą na</p>

	<p>operacji (również czas rozpoczęcia i zakończenia w danym roku) powinien uwzględniać lokalne warunki przyrodnicze (typ uwilgotnienia siedliska, występowanie gatunków ptaków i czas ich przystępowania do lęgów itp.)</p>		<p>minimalizowaniu uszkodzeń gleb oraz unikaniu zaburzania stosunków wodnych.</p> <p>6.1.6 Sposób prowadzenia operacji (również czas rozpoczęcia i zakończenia w danym roku), uwzględnia lokalne warunki przyrodnicze oraz typ uwilgotnienia siedliska.</p> <p>6.1.5 Prace leśne prowadzi się zgodnie z prawem ochrony przyrody (patrz aneks nr 1).</p> <p>6.1.7. Działania gospodarcze w lesie w okresie lęgów ptaków respektują przepisy obowiązującego prawa w tym zakresie.</p>
	<p>6.1.3. Organizacje prowadzące działania gospodarcze w lasach o dużej i średniej powierzchni: istnieje udokumentowana procedura przeprowadzania oceny wpływu na środowisko przed inwestycją prowadzoną na terenach leśnych jak budowa nowych dróg, remont istniejących, eksploatacja torfu, żwiru, piasku, założenie szkółki leśnej.</p>		
	<p>6.1.4. Organizacje prowadzące działania gospodarcze w lasach o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności</p>		<p>6.1.8 Zarządzający lasami o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności użytkowania: ocena wpływu na środowisko odbywa się przed</p>

	<p>użytkowania: ocena wpływu na środowisko odbywa się przed podjęciem tych działań gospodarczych w lesie lub innych działaniach, które mogą zakłócić normalne funkcjonowanie lasu. Chodzi tu m.in. o budowę i renowację nowych dróg.</p>		<p>podjęciem działań gospodarczych w lesie lub podjęciem działań, które mogą w inny sposób zakłócić normalne funkcjonowanie lasu (budowa, renowacja drogi i inne), zgodnie z obowiązującym prawem ochrony środowiska.</p>
	<p>6.1.5 Dokonuje się oceny i kontroli oddziaływania na środowisko środków technicznych, służących do obróbki i produkcji w miejscu pozyskiwania surowca (np. odpady, wpływ maszyn do obróbki, znajdujących się na danym obszarze).</p>		<p>6.1.9. Dokonuje się oceny i kontroli uszkodzeń drzewostanu oraz gleby przez środki techniczne służące do pozyskiwania i zrywki drewna na obszarach podlegających zabiegom pielęgnacyjnym i zrębowym.</p> <p>6.1.10. Dopuszczalne są uszkodzenia drzew, ale szkody te są minimalizowane.</p> <p>6.1.11. Uszkodzenia drzew ponad przyjęty próg, spowodowane na etapie prac leśnych są opisane przy odbiorze prac.</p> <p>6.1.12. Zarządzający sporządza udokumentowaną ocenę oddziaływania na środowisko planowanej gospodarki leśnej.</p> <p>6.1.13. Zarządzający sporządza udokumentowaną ocenę oddziaływania na środowisko prowadzonej działalności przetwórczej na obszarach leśnych.</p>

<p>6.2. Ochronie podlegać będą rzadkie i zagrożone wyginięciem gatunki flory i fauny oraz ich siedliska (np. miejsca lęgowe, żerowiska itp.). Należy ustanowić strefy ochronne stosownie do skali i intensywności gospodarki leśnej oraz unikalności zagrożonych zasobów. Należy kontrolować niewłaściwie i nielegalnie prowadzone łowiectwo, rybołówstwo, łapanie zwierząt i zbieractwo.</p>	<p>6.2.1. Organizacje prowadzące działania gospodarcze w lasach dużych posiadają wiarygodnie rozpoznane, skatalogowane i skartowane stanowiska zagrożonych i rzadkich gatunków lub ekosystemów na terenie prowadzenia działań, oraz realizują odnośne plany ochrony.</p>	<p>6.2 Ochronie podlegają rzadkie i zagrożone gatunki oraz ich siedliska. Strefy ochronne i powierzchnie chronione są utworzone, odpowiednio do zakresu i intensywności gospodarki leśnej oraz unikalności zasobów podlegających zabiegom gospodarczym. Nieprawidłowo prowadzona gospodarka łowiecka, rybactwo, odłowy zwierząt i zbieractwo powinny podlegać zwalczaniu.</p>	<p>Zarządzający lasami o dużych powierzchniach gromadzą i korzystają z rozpoznanych, skatalogowanych i zaznaczonych na mapach stanowisk gatunków objętych ochroną ścisłą, gatunków z czerwonej księgi, wpisanych na oficjalne listy gatunków chronionych (patrz aneks nr 1), rzadkich siedlisk z Załącznika 1 oraz gatunków priorytetowych z Załącznika 2 Dyrektywy Siedliskowej UE i gatunków wymienionych w Załączniku 1 Dyrektywy Ptasiej UE i rzadkich siedlisk z zał. 1 dyrektywy UE na terenie prowadzenia działań oraz realizują obowiązujące plany ochrony.</p>
	<p>6.2.2. Organizacje prowadzące działania gospodarcze w lasach o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności użytkowania oraz średniej powierzchni są świadome obowiązku ochrony i chronią gatunki wpisane na oficjalne listy gatunków chronionych, rzeczywiście występujące na terenie lasu (patrz 6.2.1).</p>		<p>6.2.2. Zarządzający lasami o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności użytkowania oraz średniej powierzchni są świadomi obowiązku ochrony i chronią gatunki wpisane na oficjalne listy gatunków chronionych, rzeczywiście występujące na terenie lasu (patrz 6.2.1).</p>
	<p>6.2.3. Stanowiska cennych gatunków wraz z otoczeniem są naniesione na</p>		

	mapy, a jeżeli istnieje taka potrzeba są zaznaczone w terenie.		
	6.2.4. Pracownicy lub osoby podejmujące decyzje mające wpływ na cenne gatunki i ekosystemy znają, rozpoznają i zauważają je w terenie.		6.2.3. Pracownicy lub osoby podejmujące decyzje mające wpływ na chronione gatunki i siedliska, znają, rozpoznają i identyfikują je w terenie lub korzystają z wiedzy eksperckiej.
	6.2.5. Działania w stanowiskach gatunków chronionych są prowadzone w sposób nie zagrażający wartościom chronionym.		6.2.4. Działania w stanowiskach gatunków chronionych i siedliskach chronionych są prowadzone przez pracowników lub osoby podejmujące decyzje w sposób nie zagrażający wartościom chronionym, z respektowaniem przepisów prawa.
	6.2.6. Nie odwadnia się, nie eksploatuje się torfu z cennych przyrodniczo torfowisk ani wydzierżawia w celu takiej eksploatacji.		
	6.2.7. Naturalne i półnaturalne cenne tereny nieleśne w obszarze leśnym są zachowane w naturalnych warunkach.		6.2.6. Naturalne i półnaturalne chronione tereny nieleśne w obszarze leśnym są zachowane.
	6.2.8. Źródła oraz koryta rzek i potoków są chronione i oszczędzane podczas prowadzenia prac leśnych.		6.2.7. Źródła oraz koryta rzek i potoków są chronione podczas prowadzenia prac leśnych.
	6.2.9. Zarządzający podejmuje działania w celu ograniczania, nie		6.2.8. Zarządzający podejmuje działania w celu wyeliminowania

	współdziela i nie toleruje niewłaściwego i nielegalnie prowadzonego łowiectwa, rybołówstwa, łapania zwierząt i zbieractwa.		niewłaściwego i nielegalnie prowadzonego łowiectwa, rybactwa, odłowu zwierząt i zbieractwa.
			<p>6.2.9. Strefy ochronne, w których głównym celem zarządzania jest ochrona bioróżnorodności, powinny być zidentyfikowane i zaznaczone na mapach</p> <p>6.2.10. Wymaga się wyznaczenia stref ochronnych i powierzchni ochronnych w celu maksymalizacji ich wpływu na zachowanie i ochronę bioróżnorodności w zależności od ich wielkości (np. poprzez tworzenie korytarzy ekologicznych, chronionych mokradeł, utrzymanie powierzchni naturalnych). Rozmiar i położenie stref ochronnych i powierzchni ochronnych są odpowiednie dla zapewnienia ciągłej obecności rzadkich i zagrożonych gatunków (patrz wskaźnik 6.2.1. i aneks nr 1) oraz ekosystemów referencyjnych (patrz kryterium 6.4.). Łącznie powierzchnie wyznaczone dla celów ochrony bioróżnorodności z tytułu wskaźników 6.2.10 i 6.4.1 są nie mniejsze niż 10 % powierzchni certyfikowanej (patrz</p>

			<p>również wskaźnik nr 6.4.1).</p> <p>Uwaga: strefy ochronne i powierzchnie ochronne mogą stanowić powierzchnie nieleśne. Mogą zawierać mokradła, powierzchnie otwarte oraz mogą spełniać różne cele (np. mogą być zlokalizowane częściowo na zboczach podatnych na erozję, w celu ochrony zasobów wodnych). Jednakże, w każdym przypadku, ich wyznaczenie musi być uzasadnione przede wszystkim dążeniem do maksymalizacji ochrony bioróżnorodności w jednostce gospodarowania.</p>
<p>6.3. Funkcje i walory ekologiczne lasu powinny być zachowywane w stanie nienaruszonym, zwiększane lub przywracane poprzez:</p> <p>a) odnowienie i sukcesję;</p> <p>b) zróżnicowanie na poziomie genetycznym, gatunkowym i ekosystemów;</p> <p>c) naturalne cykle, które wpływają na produktywność ekosystemów leśnych</p>	<p>6.3.1. Preferuje się odnowienie naturalne oraz proveniencje lokalnego pochodzenia (a, b, c)</p>	<p>6.3. Funkcje i walory ekologiczne lasu są zachowane w stanie nienaruszonym, zwiększane lub przywracane poprzez:</p> <p>a) odnowienie i sukcesję,</p> <p>b) zróżnicowanie na poziomie genetycznym, gatunkowym oraz ekosystemowym,</p> <p>c) poprzez naturalne cykle, które wpływają na produktywność ekosystemów leśnych.</p>	<p>6.3.1. Przy odnowieniu lasu należy w pierwszej kolejności wykorzystywać istniejące już odnowienia naturalne drzew i krzewów - zgodne z celami hodowli lasu, a także inicjować, utrzymywać i rozwijać nowe odnowienia naturalne pożądaných gatunków.</p>
	<p>6.3.2. Na terenach, gdzie występują wilgotne typy gleb preferuje się pozyskiwanie pojedynczych drzew lub niewielkich grup (a, b, c).</p>		<p>6.3.2. Na terenach, gdzie występują bagienne, łęgowe i wilgotne typy siedliskowe lasu (nizinne, wyżynne i górskie) stosuje się rębnie dostosowane do typu siedliskowego lasu i właściwości</p>

			gatunków przewidzianych do odnowienia, prowadzące do różnicowania wiekowego i w miarę możliwości strukturalnego.
			6.3.3. Na siedliskach podmokłych w miarę możliwości odstępuje się od użytkowania.
	6.3.3. Powierzchnia zrębów zupełnych nie przekracza 3 hektarów, a okres ich nawrotu minimum 5 lat.		6.3.4. Powierzchnia planowych zrębów zupełnych nie przekracza 4 hektarów, a okres ich nawrotu wynosi minimum 5 lat. Linia brzegowa zrębu powinna mieć przebieg zatokowy, falisty lub schodkowy.
	6.3.4. Trzebieże i pozyskanie drewna będą służyć rozwojowi drzewostanów mieszanych (a, b, c).		6.3.5. Trzebieże i pozyskanie drewna będą służyć rozwojowi drzewostanów mieszanych na odpowiednich siedliskach.
	6.3.5. Naturalne elementy ekosystemów leśnych (np. wykroty, leżanina, martwe stojące drzewa, drzewa dziuplaste, zamierające, gatunki lekkonasiennych i owocowych np. jarzębina, iwa, osika) nie są eliminowane w wyniku gospodarki leśnej (b, c).		6.3.6. Naturalne elementy ekosystemów leśnych (np.: wykroty, leżanina, drzewa zamierające, martwe stojące drzewa, drzewa dziuplaste, gatunki drzew i krzewów lekko nasiennych i owocodajnych, np. jarzębina, iwa, osika) nie są eliminowane w wyniku gospodarki leśnej, jeżeli nie koliduje to z zasadą powszechnej ochrony lasu oraz ich usuwanie nie zagraża gatunkom i siedliskom będącym przedmiotem ustanowienia form ochrony przyrody.

	<p>6.3.5.1. Dla umożliwienia funkcjonowania populacji dziuplaków w lesie znajduje się przynajmniej 200 drzew dziuplastych na 100 hektarów powierzchni lasu. Konkretną wartość należy ustalać w drodze uzgodnień ze specjalistami, zależnie od wymogów lokalnych populacji gatunków zależnych od drzew dziuplastych. (b)</p>		<p>6.3.7. Nie usuwa się drzew dziuplastych, jeśli nie zagraża to bezpieczeństwu ludzi. Przed wycięciem sprawdza się czy drzewo nie jest dziuplaste. Dba się o zapewnienie w drzewostanach obecności drzew, w których mogą tworzyć się dziuple, na przykład pozostawiając stare drzewa na kolejne pokolenia drzewostanu, zapewniając obecność gatunków, w których tworzą się dziuple (np. wiąz, grab).</p>
	<p>6.3.5.2. Zasoby drewna martwego i rozkładającego się (zróżnicowane pod względem ilości, formy i gatunku podobnie jak drzewostan w którym się znajdują) stanowią co najmniej (średnio) 5% miąższości oddziału. Konkretną wartość należy ustalać w drodze uzgodnień ze specjalistami, zależnie od wymogów lokalnych populacji gatunków zależnych od zasobów drewna martwego i rozkładającego się.</p>		<p>6.3.8. Zarządzający lasem pozostawia drewno martwe rozkładające się w lesie zróżnicowane pod względem formy i gatunku (leżanina, martwe stojące drzewa). Ilość pozostawianego martwego drewna powinna wynikać z badań naukowych uwzględniających warunki lokalne i dominującą funkcję lasu oraz jest zróżnicowana przestrzennie (większe ilości winny znajdować się w rezerwach przyrody, użytkach ekologicznych, powierzchniach wyłączonych z użytkowania i stanowiskach ksylobiontów).</p> <p>6.3.9. Dla potrzeb monitoringu, do czasu opracowania jednolitej metodyki badań i inwentaryzacji martwego drewna,</p>

			<p>należy opierać się na danych z monitoringu zewnętrznego, uznając za poziom wyjściowy wyniki wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów dla certyfikowanej jednostki.</p> <p>6.3.10. Ilość martwego drewna różnych form i gatunków wzrasta w wieloletnim przedziale czasowym.</p>
	<p>6.3.5.3. Organizacje prowadzące działania gospodarcze w lasach dużych: fragmenty drzewostanów o minimalnej powierzchni 5% każdego wydzielenia i nie mniejsze niż 5 arów pozostają nienaruszone do naturalnej śmierci i rozkładu drewna. (a, b, c)</p>		<p>6.3.11. Zarządzający lasami o dużych powierzchniach: fragmenty drzewostanów, które uzyskały wiek rębności, o minimalnej powierzchni 5% każdego bloku drzewostanów rębnych, przeznaczonych do wycięcia w pierwszym dziesięcioleciu i nie mniejsze niż 5 arów, pozostają nienaruszone do naturalnej śmierci i rozkładu drewna.</p> <p>„Zapis wskaźnika 6.3.11 należy interpretować w sposób następujący: a) Wskaźnik 6.3.11 dotyczy zrębów zupełnych i złożonych; b) Zapis: 5% każdego bloku drzewostanów rębnych oznacza, że nie musi to odnosić się do 5% każdej działki zrębowej, ale może to stanowić 5% w stosunku do sumy działek zrębowych zaplanowanych na dane dziesięciolecie; c) Wskaźnik nie może</p>

			dotyczyć wydzieleni o powierzchni mniejszej niż 1 ha, ponieważ niemożliwe jest uzyskanie na takiej powierzchni minimalnej powierzchni biogrupy 5 arów”.
6.4. W ramach danego obszaru, reprezentatywne przykłady istniejących ekosystemów są zachowywane w stanie naturalnym, stosownie do zakresu działań gospodarczych oraz unikalnego charakteru danych zasobów, a także zaznaczone na mapach.		6.4. Reprezentatywne ekosystemy w ramach krajobrazu należy ochraniać w ich stanie naturalnym oraz zaznaczać je na mapach, stosownie do zakresu działań oraz unikalnego charakteru danych zasobów.	
	6.4.1. Organizacje prowadzące działania gospodarcze w lasach dużych powierzchni: reprezentatywne przykłady istniejących ekosystemów są zachowywane w swym stanie naturalnym. Obszar takiej ochrony pokrywa co najmniej 5% całkowitej powierzchni lasu i jest zaznaczony na mapach.		6.4.1. Zarządzający lasami o dużych powierzchniach wyznacza, zachowuje i zaznacza na mapach przykłady istniejących w krajobrazie ekosystemów (tzw. ekosystemy referencyjne, Representative Sample Areas). W pierwszej kolejności, jako ekosystemy referencyjne wyznaczane są powierzchnie w stanie naturalnym lub maksymalnie zbliżonym do naturalnego. Takie obszary, stosownie do ich planów są pozostawione bez ingerencji w naturalnym stanie.
	6.4.2. Organizacje prowadzące działania gospodarcze w lasach dużych powierzchni: Wybór		6.4.2. Zarządzający lasami dużej powierzchni: wybór obszarów leśnych objętych ochroną

	obszarów leśnych objętych ochroną według wymagań z punktu 6.4.1. będzie prowadzony w oparciu o rozpoznanie kluczowych walorów biologicznych poprzez konsultacje z organizacjami przyrodniczymi, samorządami oraz jednostkami naukowymi.		według wymagań z punktu 6.4.1., będzie prowadzony w oparciu o rozpoznanie kluczowych walorów biologicznych między innymi poprzez konsultacje z jednostkami naukowymi, organizacjami przyrodniczymi oraz samorządami.
	6.4.4. Nie pozyskuje się drewna na obszarach podlegających, ochronie według wymagań wskaźników 6.4.1 lub 6.4.3.		6.4.3. Zarządzający lasami o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności użytkowania oraz średniej powierzchni: reprezentatywne przykłady istniejących ekosystemów rzadkich i/lub zagrożonych podlegają ochronie w swym stanie naturalnym. 6.4.4. Nie pozyskuje się drewna na obszarach wskazanych we wskaźnikach 6.4.1 lub 6.4.3.
	6.4.5. Istniejące systemy odwadniające nie są utrzymywane w obszarach chronionych.		6.4.5. Istniejące systemy odwadniające nie są utrzymywane w obszarach chronionych, o ile jest to zgodne z odpowiednim planem ochrony danego obszaru.
6.5. Zostaną przygotowane i wdrożone pisemne wytyczne, służące zmniejszeniu erozji; minimalizowaniu szkód, powstających w wyniku pozyskania drewna, budowy	6.5.6. Pozostawia się strefy ochronne o szerokości przynajmniej dwóch wysokości drzewostanu wzdłuż zbiorników i cieków wodnych i terenów otwartych, nie użytkowane zrębami zupełnymi.	6.5. Zostaną przygotowane i wdrożone pisemne wytyczne, służące zmniejszeniu erozji; minimalizowaniu szkód, powstających w wyniku pozyskania drewna, budowy	6.5.6. Pozostawia się strefy ochronne o szerokości przynajmniej dwóch wysokości drzewostanu wzdłuż zbiorników i cieków oraz terenów otwartych, bagien, torfowisk, źródeł i źródeł (także

<p>dróg oraz innych działań mechanicznych; oraz ochronie zasobów wodnych.</p>		<p>dróg oraz innych działań mechanicznych; oraz ochronie zasobów wodnych.</p>	<p>śródleśnych). Użytkowanie takich stref zrębami zupełnymi jest zabronione.</p>
<p>6.10. Przekształcenie lasu w plantację lub teren nieleśny nie powinno mieć miejsca, z wyjątkiem przypadków gdy: a) dotyczy bardzo małej powierzchni; b) nie odbywa się na terenie o wysokich walorach przyrodniczych c) przyniesie oczywiste, zasadnicze, dodatkowe, długoterminowe korzyści w ochronie terenu certyfikowanej jednostki leśnej</p>	<p>6.10.1. Przekształcenie lasu w użytek nieleśny jest uzasadnione wyłącznie procedurami ustanowionymi prawnie i jeżeli służyć będzie interesom kulturowym, krajobrazowym, rekreacyjnym lub naturalnym, oraz jednocześnie: a) dotyczy bardzo małej powierzchni; b) nie odbywa się na terenie o wysokich walorach przyrodniczych c) przyniesie oczywiste, zasadnicze, dodatkowe, długoterminowe korzyści w ochronie terenu objętego przekształceniem</p>	<p>6.10. Przekształcenie lasu na plantacje lub teren nieleśny wyjątkowo może mieć miejsce gdy: dotyczy to małej powierzchni i nie obejmuje obszarów o szczególnej wartości przyrodniczej i spowoduje oczywiste, istotne, dodatkowe i długoterminowe korzyści dla terenu objętego ochroną.</p>	<p>6.10.1. Przekształcenie lasu w użytek nieleśny jest dopuszczalne wyłącznie procedurami ustanowionymi prawnie i tylko jeżeli służyć będzie interesom kulturowym, krajobrazowym, rekreacyjnym, naturalnym lub społecznym.</p>